

Fitxa de síntesis del projecte ECTAdapt

Finalitat: Contribuir a l'adaptació del Espai Català Transfronterer als efectes previstos del canvi climàtic

1 / EL COMPROMÍS DEL DÉPARTAMENT DES PYRÉNÉES-ORIENTALES A FAVOR DE L'ADAPTACIÓ I LA SEVA IMPLICACIÓ EN EL MARC D'UN PROJECTE DE COOPERACIÓ AMB LA DIPUTACIÓ DE GIRONA I EL CILMA

■ Context

Conscients de la necessitat d'anticipar-nos i d'integrar els efectes del canvi climàtic en les polítiques públiques així com reduir la vulnerabilitat energètica i climàtica del territori i dels sectors econòmics, el Département des Pyrénées-Orientales, en el marc de la gestió del desenvolupament sostenible, va aprovar el dia 8 d'octubre de 2013 el seu **Plan Climat Énergie Territorial (PCET)**, en el qual un dels seus deu capítols està dedicat íntegrament a la problemàtica de l'adaptació.

El repte per al Département, consisteix en preparar el territori per a les conseqüències del canvi climàtic que ja s'han iniciat, i reduir la vulnerabilitat actual i futura dels seus habitants, dels sectors econòmics i del territori.

Els efectes del canvi climàtic no es limiten a un territori administratiu, sinó que afecten més enllà de les fronteres. Altrament, l'entorn mediterrani està reconegut com un territori molt sensible al desordre climàtic.

Per això és important ampliar la discussió i treballar a escala de territori català (amb problemes similars als dos costats de la frontera) en termes de reducció de la vulnerabilitat, i intentar trobar respostes comunes en matèria d'adaptació al canvi climàtic.

En aquest context, el Département des Pyrénées-Orientales va aprovar el 17 de novembre de 2014, associar-se amb la Diputació de Girona i amb el CILMA per a l'adaptació del territori al canvi climàtic, i per compartir sinèrgies cercant respostes innovadores i adaptades al context local.

■ Problemàtiques comunes

Tot i que algunes administracions locals de l'Espai Català Transfronterer (província de Girona i Département des Pyrénées-Orientales) ja estan treballant en la lluita contra el canvi climàtic, i especialment en l'adaptació als seus efectes, -mitjançant els Plans locals d'adaptació al canvi climàtic, PLACC (en l'àmbit de la Diputació de Girona), o en el capítol "Adaptation" del PCET (en l'àmbit del Département des Pyrénées-Orientales)-, **són imprescindibles els treballs de divulgació i sensibilització de la població i dels sectors afectats pels efectes del canvi climàtic**, per contribuir a canviar actituds, i obtenir així una major adhesió al compromís a favor del clima.

Vistes les iniciatives que s'estan duent a terme a ambdós costats de la frontera, és important:

- **capitalitzar i compartir experiències i iniciatives en matèria d'adaptació**, actualment aquesta cooperació està poc contemplada per les parts interessades i per les administracions locals,
- **desenvolupar accions comunes, innovadores i obtenir experiències que ajudin a la presa de consciència dels diferents sectors i a la seva implicació en l'execució d'accions** (població en general, sectors socio-econòmics, administracions, etc).

→ El projecte ECTAdapt té com objectiu general desenvolupar una política conjunta en matèria d'adaptació al canvi climàtic a escala de tot l'Espai Català Transfronterer (ECT), on en aquests moments no existeix aquesta cooperació en relació amb la reducció de la vulnerabilitat del territori.

Aquest projecte de cooperació transfronterera té, a més, els següents objectius específics:

- **Millorar la coordinació:**
 - Establir un perímetre d'estudi i d'acció més coherent (davant les mateixes problemàtiques, la continuïtat d'espais, els recursos compartits, la distribució d'espècies, etc.)
 - Posar en comú les dades i informacions disponibles sobre el canvi climàtic per a una millora dels coneixements sobre la vulnerabilitat del territori,
 - Agrupar i compartir recursos existents,
 - Posar en marxa accions transfrontereres a una escala territorial més coherent per influir sobre els reptes comuns d'ambdós costats (català i francès).
- **Compartir experiències i bones pràctiques:**
 - Beneficiar-se de l'experiència dels Plans Locals d'Adaptació al Canvi Climàtic (PLACC) de les administracions locals espanyoles que han firmat la iniciativa europea "**Mayors Adapt**", atès que a França no existeix (a excepció de Toulouse Métropole). L'objectiu és compartir bones pràctiques que puguin ajudar als alcaldes dels Pirineus Orientals a elaborar i redactar els seus plans d'acció local per a l'adaptació al canvi climàtic,
 - Aprofitar l'experiència del coordinador Covenant of Mayors de la Diputació de Girona per part del Département des Pyrénées-Orientales,
 - Basar-se en el diagnòstic de vulnerabilitat realitzat pel Département des Pyrénées-Orientales, durant el desenvolupament del seu PCET.

2 / PRESENTACIÓ DEL PROJECTE DE COOPERACIÓ

■ Territori del projecte

ECTAdapt té com a objectiu definir la base d'una estratègia comú per a l'adaptació al canvi climàtic de l'**Espai Català Transfronterer (ECT)**.

L'ECT és el territori format per la província de Girona (Espanya) i el Département des Pyrénées-Orientales (França), i representa una àrea d'influència de prop d'un milió tres-cents mil habitants.

■ Socis del projecte

- DEPARTEMENT DES PYRENEES-ORIENTALES, administració territorial del Languedoc-Roussillon – **Líder del projecte**,
- DIPUTACIO DE GIRONA, administració territorial de la província de Girona,
- CONSELL D'INICIATIVES LOCALS PER AL MEDI AMBIENT DE LES COMARQUES DE GIRONA (CILMA), associació d'entitats locals de la província de Girona.

■ Calendari del projecte

- El projecte es desenvoluparà durant 36 mesos, des de l'01/05/2016 fins al 30/04/2019.

■ Breu presentació de las accions previstes

El Département des Pyrénées-Orientales, la Diputació de Girona i el CILMA, basant-se en els treballs ja realitzats i en la complementarietat d'iniciatives supraterritorials ja existents, cooperaran en tres línies d'actuació:

LÍNIA 1: Realitzar un inventari i una posada en comú de les dades de vulnerabilitat als efectes del canvi climàtic del Espai Català Transfronterer, amb l'objectiu de divulgar i sensibilitzar

L'objectiu d'aquesta primera línia estratègica és posar en comú i capitalitzar les dades disponibles en relació amb els efectes del canvi climàtic en l'ECT i millorar els coneixements dels sectors o activitats del territori identificats com a vulnerables.

Cal destacar que **no es tracta de generar més dades** o de realitzar noves projeccions científiques a mig o llarg termini, sinó de conèixer, seleccionar i "centralitzar" en un objectiu de divulgació i sensibilització les dades disponibles que afecten al territori del projecte.

Aquest treball es realitzarà amb estreta col·laboració amb els actors del territori que disposen de dades sobre canvi climàtic i vulnerabilitat (OPCC, ADEME, Conseils Régionaux Languedoc-Roussillon et Midi-Pyrénées, PNR des Pyrénées Catalanes, Oficina Catalana del Canvi Climàtic, Servei Meteorològic de Catalunya, Centre de recerca en ecologia terrestre, etc.). Fet que permetrà:

- Conèixer les dades disponibles, format, font, actualització,...., i
- Identificar les dades no existents o que calgui actualitzar, sobre les quals les quals s'haurien de realitzar estudis específics ampliant els coneixements a escala d'ECT.

Així s'obté informació sobre les dades disponibles, per a divulgar i sensibilitzar als sectors i ajudar a les administracions del ECT a realitzar diagnòstic sobre la seva vulnerabilitat a escala local; antecedents indispensables per a l'elaboració dels Plans Locals d'Adaptació al Canvi Climàtic (PLACC).

En el context d'aquesta línia estratègica es preveuen les següents actuacions:

- Inventari de dades existents, i inexistents i necessàries dels diferents socis i actors del territori.
- Realització d'estudis complementaris sobre els sectors o activitats vulnerables en els que la millora de coneixement s'identifiqui com a imprescindible.
- Creació d'eines de comunicació i de sensibilització mitjançant les dades de vulnerabilitat inventariades per afavorir la seva difusió entre els diferents grups de població, amb l'objectiu de sensibilitzar i ajudar a l'adequada comprensió de la problemàtica de l'adaptació.

LÍNIA 2: Sensibilitzar, conscienciar, formar i involucrar als actors del ECT en relació amb l'adaptació al canvi climàtic per a fomentar l'execució d'accions

L'objectiu d'aquesta línia estratègica és sensibilitzar, conscienciar i formar als actors de l'ECT en l'adaptació al canvi climàtic, per comprometre'ls en l'execució de les accions. Això és indispensable perquè el projecte tingui èxit, i per reduir la vulnerabilitat del territori transfronterer als impactes del canvi climàtic. En aquest sentit, cal la conscienciació de la població sobre el canvi climàtic en el territori i sobre les activitats que s'hi desenvolupen per millorar la resiliència i reduir la vulnerabilitat del ECT.

Aquesta feina es durà a terme involucrant els actors (escolars, tècnics, càrrecs electes, sectors econòmics, etc.) i socis del territori, fet que permetrà articular les diverses accions de sensibilització dirigides al ECT i garantir així una àmplia difusió dels missatges.

En el marc d'aquesta línia estratègica s'han previst les activitats següents:

- Creació i dinamització de xarxes transfrontereres d'actors implicats en l'adaptació territorial al canvi climàtic.
- Divulgació de bones pràctiques de les administracions i d'altres actors del ECT, realització d'experiències que puguin millorar la resiliència de zones vulnerables.
- Desenvolupament d'accions de sensibilització dirigides als diferents sectors del territori: població segons sectors econòmics, administracions (basant-se en els principis de la comunicació persuasiva i en la teoria del compromís), etc.
- Formació als actors del territori sobre la problemàtica de l'adaptació als impactes previstos al canvi climàtic.

LÍNIA 3: Elaborar una metodologia per acompanyar a les administracions de l'ECT en la redacció i l'execució dels Plans locals d'adaptació al canvi climàtic

Aquesta línia té com finalitat acompanyar i donar suport a les administracions infraterritorials del ECT en l'elaboració d'estratègies locals d'adaptació als impactes previstos del canvi climàtic (Plans locals d'adaptació al canvi climàtic - PLACC).

Es basarà en l'experiència del CILMA en el desenvolupament i l'elaboració dels PAES (Plans d'Acció per a l'Energia Sostenible), i tindrà com a objectiu desenvolupar una metodologia transfronterera comú per ajudar a les administracions del ECT a entendre millor la problemàtica de l'adaptació i a elaborar els PLACC com a resposta als reptes locals (per exemple, donar suport en l'elaboració de la diagnosi de vulnerabilitat, en la definició d'una estratègia local i en l'elaboració d'un programa d'accions operacional).

Es realitzarà una prova pilot a quatre municipis per a la redacció dels seus PLACC (mitjançant una convocatòria de projectes), amb l'objectiu d'impulsar aquesta dinàmica en l'ECT i mobilitzar així a nous grups de població en relació amb la problemàtica de l'adaptació. L'objectiu és posar en pràctica una metodologia de suport a les administracions (per exemple ajuntaments, comunitats d'ajuntaments, consells comarcals) i obtenir experiències favorables que puguin satisfer i exercir la seva influència en el territori.

Aquesta acció també permetrà anticipar-se a la recent reglamentació francesa que declara obligatòria l'elaboració dels Plans Climat-Air-Énergie Territoriales (PCET), abans de l'any 2018, a totes les entitats públiques de cooperació d'ajuntaments de més de 20.000 habitants.

L'ADEME, les Conseils Régionaux Languedoc-Roussillon et Midi-Pyrénées, l'OPCC i d'altres territoris que ja han realitzat el PCET (per exemple Pays, PNT) o PLACC s'associaran per la seva implementació a la resta del territori i contribuiran a l'elaboració de la metodologia.

En el marc d'aquesta línia estratègica s'han previst les següents activitats:

- Elaboració d'una estratègia i desenvolupament d'una metodologia comú per donar suport a les administracions del ECT per elaborar els Plans locals d'adaptació al canvi climàtic (PLACC) i participar en l'acció (avaluació comparativa internacional d'iniciatives existents per acompanyar a les administracions en l'adaptació, inventari de necessitats entorn de diferents col·lectius i la seva consolidació, definició de les eines a desenvolupar, etc.).

- Convocatòria per acompanyar a 4 administracions pilot en l'elaboració dels PLACC (ajuda en l'elaboració d'una diagnosi de vulnerabilitat, realització de tallers "visió prospectiva del territori", ajuda en l'elaboració d'una estratègia concertada i la seva aplicació operativa, etc.).
- Promoció de la iniciativa europea "**Mayors Adapt**" en el territori de l'ECT

Paral·lelament a aquestes tres línies, es realitzaran accions de comunicació amb el fi de desenvolupar el projecte i fer complir les normes establertes en el marc del programa europeu (desenvolupament d'un equip de comunicació i d'una estratègia de comunicació, organització de seminaris, creació d'un portal web dedicat a l'adaptació de l'ECT al canvi climàtic, desenvolupament d'accions de comunicació estratègiques, etc.).

■ Governança del projecte

Per tal d'articular, complementar i assegurar la qualitat d'aquest projecte supraterritorial i transfronterer es preveu la creació d'una Comissió de Seguiment. Aquesta podrà estar formada per les entitats següents: ADEME, Région, Generalitat de Catalunya, OPCC, Agence de l'Eau, etc. i d'altres que es considerin pertinents.

Les modalitats de governança es definiran a l'inici del projecte.

■ Pressupost projectat

El cost projectat per als tres anys de durada del projecte, repartit entre els socis participants del projecte ECTAdapt és de **1.032.386 €**

Atès que la candidatura ha estat acceptada en la convocatòria POCTEFA 2014-2020, el projecte ECTAdapt es beneficia del 65% de cofinanciació europea mitjançant el **Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER)**.

PRESSUPOST PROJECTAT A 3 ANYS (TTC)	Département des Pyrénées-Orientales	Diputació de Girona	CILMA
Preparació del Projecte (09/2014 a 11/2015)	9.222 €	0 €	4.206 €
Gestió del projecte	41.169 €	33.400 €	32.413 €
Activitats de comunicació	93.664 €	20.000 €	29.274 €
Línia 1	48.104 €	106.724 €	29.274 €
Línia 2	223.708 €	26.341 €	116.410 €
Línia 3	142.156 €	6.340 €	69.273 €
Total per soci abans de la subvenció	558.023 €	192.805 €	280.850 €
Cost total del projecte	1.031.678 €		